

Devlet Malzeme Ofisi kurulması hakkında kanun lâiyhası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/781)

T. C.

Başvekâlet

26 . II . 1954

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 931, 6 - 646

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Malzeme Ofisi Kurulması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 16 . II . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı muhibe lâiyhalarının ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

Devlet Malzeme Ofisi'nin kuruluşuna ait gerekçe

I - Umumi mülâhazalar :

Devlet faaliyet sahasının genişlemesi ve çeşitlenmesi, personele olan ihtiyacı artırmakta âmil olduğu kadar, bu hizmetleri ifa sırasında istimali lüzumlu bulunan alet ve vasıtaların da gerek miktar bakımından ve gerekse nevî bakımından artmasına sebep olmuştur.

Sayısız ihtiyaçlarla bunları tatmin edecek vasıtalar arasında mümkün olduğu kadar devamlı ve iyi bir ahenk tesis etmek zarureti altında doğan iktisadilik prensibi Devlet hizmetlerinin de bu esasa göre düzenlenmesine müessir olmuş ve hizmet sahalarının genişlemesine ve çeşitlenmesine rağmen, ihtiyaçların mümkün olduğu kadar az personel ve vasıta ile karşılanması icabını yaratmıştır. «Rasyonalizasyon» kelimesiyle ifade edilen iktisadilik prensibi, başlıca iki sahada tatbik yeri bulunmuştur.

1. Personel sahasında; mümkün olduğu kadar ihtisaslaşma, iş bölümü ve iş birliğine giderek, personelden âzami hizmet ve hizmette, sürat temin etmek.

2. Personel tarafından kullanılan alet ve vasıtalar sahasında; «Rasyonalizasyon» da personel meselesinin bir tarafa bırakarak, asıl hizmetin ifası sırasında kullanılan alet ve vasıtalar kanalıyla iktisadilik prensibinin gerçekleştirilmesi mevzuunu ele alalım :

Personelin kullandığı alet ve vasıtalar kanalıyla, hizmette sürat, emniyet, vuzuh ve katiyetin temini yine iki kanaldan tahakkuk ettirilmeye gayret sarfedilmiştir.

1. Birinci imkân, hizmeti geniş mikyasta makineleştirerek, bundan hem personelde tasarrufu, hem zamanda âzami istifadeyi ve hem de muamelelerin daha sahîh bir surette yürütülmesi gayeleri istihdaf edilmiştir.

2. İkinci imkân ise, hizmet dolayısıyla kullanılan her türlü malzeme, madde ve vasıtaları muayyen tiplere irca ederek her daire muamelâtında vuzuh ve katiyet ve daireler arası muamelâtta koordinasyon temini gayesi güdülmüştür.

Devlet Teşkilâtına dâhil bütün daire ve müesseselerin bu tertip tarzı dâhilinde hizmet ifa etmeleri için tedbirler düşünülür ve tatbik edilirken, aynı zamanda makineleşmenin, standardizasyonun ve muamelâtı normlara irca etmenin ve dolayısıyla muamelât arasında koordinasyon

tesisi meselelerinin her daire ve müesseseye kendi işi olarak bırakmak yerine, bütün bu işleri yapmakla görevli merkezî bir müessesenin teşkili daha uygun bulunmuştur.

II - Diğer memleketlerdeki durumu :

Devlet hizmetlerinin ifası dolayısıyla lüzumlu bulunan her türlü alet ve vasıtaların ve malzemenin hizmette müsmiriyeti, sürati ve emniyeti temin etmek bakımından arzettiği ehemmiyeti tebarüz ettiren bu umumi mülâhazalardan sonra, birkaç memlekette bu mevzuun ne şekilde ele alındığını tetkik edelim :

A) İsviçre

1925 yılında İsviçre'de, Federal Hükümete ait her türlü basılı kâğıt ve büro malzemesinin ihtiyacını karşılamak üzere (Federal Hükümetin Evrakı Matbua ve Büro Malzemesi Merkezi İdaresi) «Drucksenhendienst und Materialbeschaffung in der Bundeszentralverwaltung» kurulmuştur.

Bu idarenin vazifeleri teşkilât kanununda şöyle tadadedilmiştir.

1. Bütün tabî işlerinin yapılması;
2. Bilûmum evrakı matbua ve formüllerin, yazı ve resim kâğıtlarının, diğer kâğıtların, karton ve zarfların; bilûmum büro, yazı ve resim malzemesinin; yazı ve büro makinelerinin, aletlerinin teferrua'ıyla birlikte temini, muhafazası ve tevzii,
3. Büro ve yazı makinelerinin ve aletlerinin tamiri ve bakımı,
4. İdarenin bizzat yapamadığı cilt işlerinin ihalesi,
5. Devlet dairelerinde kullanılan bilûmum basılı kâğıt, malzeme ve mefruşatın normlaştırılması,

Aynı teşkilât kanununda, Federal Devlet dairelerinin ve diğer müesseselerin bilûmum kırtasiye, büro malzemesi ve makinelerinin munhasıran bu idare tarafından temin edileceği ve Hükümetin kararıyla İdarenin bunların dışında kalan muameleleri de yapmaya yetkili olduğu kaydedilmektedir. Merkezî Malzeme İdaresi, Devlet dairelerinin bu husustaki ihtiyaçlarını devamlı ve iktisadî bir şekilde temin etmek maksadıyla memleketin muhtelif bölgelerinde depolar tesisine salâhiyetlidir.

B) İngiltere

İngiltere'de uzun bir maziye sahip (Kraliyet Büro Malzemesi Ofisi) «H. M. Stationery Office» Büyük Britanya Hükümet Dairelerinin ihtivacı olan her türlü matbu evrak, kırtasiye, büro le-vazimatını tek elden temin etmek için kurulumuştur. Kraliyet Büro Malzemesi Ofisinin vazifeleri bu umumi hatlar dâhilinde şöyle sıralanabilir :

1. Basılı kâğıt, büro malzemesi ve büro makinelerinin temini, tevzii ve satış bürolarının kurulması,
2. Âmme hizmeti için lüzumlu bütün neşriyat ve baskı işleri, ciltleme,
3. Âmme hizmetleri ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda kâfi bir stokun tesisi ve muhafazası,
4. Basılı kâğıtların muayyen tiplere ircaı,
5. İdarenin siparişi üzerine yapılan malzemenin miktar ve kalite bakımından (teknik, kimyevi, fennî muayene) muayenesi ve tasdiki,
6. Devlete ait nakil vasıtalarının tamir atelyelerinin idare ve kontrolü,
7. Saklanması fayda görülmiyen evrakın ve süprüntü kâğıtların toplattırılarak satılması,
8. Resmî filimlerin yapılması ve gösterilmesi, hususi firmalar tarafından yapılan filimlerin Devlet daireleri için temini.

Kraliyet Büro Malzemesi Ofisinde lüzum görülmedikçe Devlet daire ve müesseselerinden hiçbiri bu gibi malzemeyi temin etmek veya Ofise tevdi edilen vazifeleri kendi namına yapmak yetkisine sahip değildir.

C) Amerika Birleşik Devletleri :

- 1 Temmuz 1949 tarihinde yürürlüğe giren (Federal Mallar ve İdari Hizmetler Kanunu) «Fede-

ral Property and Administrative Services Act» ile kurulan «Umumi Hizmetler Dairesi» (General Services Administration), memleketin muhtelif mntakalarında 12 bölge dairesi olan bir teşekküldür.

İdare, şu dairelerden müteşekkildir :

1. Umum müdürlük makamı;
2. Federal levazım müdürlüğü;
3. Stratejik maddeler alm müdürlüğü;
4. Devlet binaları müdürlüğü;
5. Millî arşiv müdürlüğü;

Bu teşekkülde mevzuumuzla ilgili daire «Federal levazım müdürlüğü» (Federal Supply Service) dır.

1933 ten beri Hazine Vekâletine bağlı olarak Federal Devlet Dairelerinin satınalma işlerini tedvir eden «Federal Levazım Bürosu» (The Bureau Of Federal Supply) 30 Haziran 1949 tarihli Kanunla ilga olunmuş ve 11. II. 1949 da aynı vazifeleri yapmak üzere Umumi Hizmetler İdaresine merbut «Federal Levazım Müdürlüğü» kurulmuştur. Mezkûr Müdürlük 6 şubeden müteşekkildir.

1. Levazım İşleri Tetkik Şubesi :

- a) Devlet dairelerinin Levazım teşkilâtını tetkik eder,
- b) Malzeme ihtiyaçlarının tesbitinde dairelere yardımda bulunur,
- c) Levazım işlerinde yeknesaklık temini için bütün dairelerce uygulanacak talimatnameler hazırlar.

2. Satınalma ve Depolar Şubesi :

- a) Devlet malzeme ihtiyacına göre tesbit edilen kataloglara müsteniden verilecek siparişlerin mukavelelerini tesbit eder ve buna müteferri talimatı hazırlar,
- b) Memleketin muhtelif bölgelerinde kırtasiye depoları açar ve harciâlem maddelerin mubayaa ve tevzi usullerine ait hükümleri hazırlar.

3. Standardizasyon Şubesi :

- a) Devlet dairelerinde kullanılacak madde ve malzemenin evsafını tesbit eder.
 - b) Savunma Vekâleti ile teşriki mesai ederek, bilûmum madde ve malzemenin gruplar itibariyle katalogunu hazırlar.
 - c) Mubayaa edilen madde ve malzemede yeknesaklık teminine çalışır.
 - d) Devlet dairelerinin yaptıkları mubayaaları miktar ve kalite bakımından kontrol eder.
- Standardizasyon Şubesinin yukarda tadadedilen vazifeleri bellibaşlı şu faydaları sağlamaktadır :

1. Malzemenin evsfaflarının tesbiti ve standart hale getirilmesi mubayaaları kolaylaştırmakta ve büyük tasarruflar temin etmektedir.

2. Dairelerin satın aldıkları madde ve malzemelerin şartnamede yazılı evsafa uygun olup olmadıklarının kontrolü icabında imalât ve tevzi safhalarına ve lâboratuvar denemelerine de şâmil olmak üzere Devlete en iyi kalitede malzeme temininde müessir olmaktadır. Bunun için bölge Müdürlüklerinde lâboratuvarlar tesisi üzerinde durulmuştur.

3. Kontrol ve tahlil usullerini standart bir hale getirmek için kontrolün en müessir ve külfetsiz yapılacağı mahal ve safhoları gösterir bir talimatnameye göre hareket edilmektedir.

4. Nakliyat İşleri Şubesi,

5. Menkul eşya Bakım, Tahsis ve Satış Şubesi :

a) Devlete ait eşya ve levazımın en iyi bir şekilde ve mümkün olduğu kadar uzun bir süre boyunca kullanılması imkânlarını araştırır ve bu hususa mütaallik tedbirleri alır,

b) Bâzi dairelerin ihtiyaçlarından fazla olan eşya ve levazımı bunlara ihtiyacı bulunan dairelere bedeli mukabilinde tahsis eder,

c) Bakım ve tamir işlerine ve kullanılamıyacak eşya ve levazımın tesbitine ait talimatnameler hazırlar.

d) Artık kullanılamıyacak hale gelen eşya ve levazımın satışını takip ve kontrol eder.

e) Devlet dairelerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere tamirhaneler açar.

6. Malzeme Kontrol Şubesi;

Kontrolle tâbi malzemeye mütaallik talepleri birleştirir, tetkik eder ve mevcut imkânlarla göre tevziyi yapar.

Bundan başka kongre, Devlet daire ve müesseselerinin bütün basım işleri 1860 yılından beri « Governemet Printing Office » tarafından sağlanmakta ve bir yılda 50 bin ton kâğıdı kitap, mecmua, basılı evrak ve defter halinde tabedip dağıtmaktadır. Bu müessesede yedi bin kişi çalışmaktadır.

D) Belçika :

Belçika'da bu sahada hizmet ifasıyla mükellef müessese, « Merkez Satınalma Dairesi » (Office Central de Fourniture) dır. Müessesenin Kuruluş tarihi eski olmakla beraber memleketeye şâmil bir tarzda faaliyete geçmesi ikinci dünya harbinden sonraki devreye rastlamaktadır.

Belçika Merkez Satınalma Dairesinin faaliyet sahası bütün Devlet daire ve müesseselerinin her hususta bâyi ve mütaahhidi olması şeklinde çizilebilir. Dairelerin temizlik malzemesi ihtiyaçları ve Nafia Vekâletinin inşaat işleri ve ordunun malzeme, melbusat ve iâşe ihtiyaçları istisna edilirse, Devlet daire ve müesseselerinin bileümle ihtiyaçları «mahrukât dâhil» bahis mevzuu bu daire tarafından temin edilmektedir.

III - Memleketimizdeki durum :

Devletin hizmet ifası sırasında ihtiyacı bulunan malzemenin tedariki mevzuunda memleketimizin arz ettiği vaziyeti, biri madde ve malzemenin tedariki, diğer basılı kâğıtların temini ve Devlete ait matbaalara bir statü verilmesi, için alınan tedbirler olmak üzere iki kısımda tetkik etmek gerekmektedir :

A) Devletin kırtasiye ve malzeme ihtiyacını temin etmek için alınan tedbirler :

Milli Hükümetin teessüsünden 1926 yılına kadar Devlet dairelerinin kırtasiye ihtiyaçlarının ne şekilde temin edileceğine dair bir esas mevcut değildir. Her daire, kendine lâzım olan eşyayı bütçe kanunlarının bahşettiği imkânlar içinde temin etmeye gayret ediyordu.

Devlet daire ve müesseselerinin her nevi kırtasiye ihtiyaçlarının yeknesak bir tarzda tek elden temini hususunda bir esas vaz'etmek ve bu sahadaki mevcut boşluğu doldurmak üzere ilk defa, 24 Ocak 1926 tarihli ve 713 sayılı «Muvazenei Umumiye Dâhilindeki Devairin Kırtasiye İhtiyacının Sureti Tedarikine Ait Kanun» tedvin edilmiştir. Bu kanuna göre Umumi Bütçeye dâhil daire ve müesseselerin defter ve basılı kâğıt dâhil bilûmum kırtasiye ihtiyaçlarının teminine Maliye Vekili mezun ve salâhiyattar kılınmıştır. Bahis mevzuu kanunu yürütmek üzere Maliye Vekâletinde «Maliye Levazım Müdürlüğüne bağlı Kırtasiye Başmemurluğu» kurulmuş ve 1933 yılına kadar daire bu isim altında faaliyette bulunmuştur. 1933 yılında daireye «Kırtasiye Müdürlüğü» adı verilmiş ve bu işleri tedvir etmek üzere 3 . VII . 1934 tarih ve 2540 sayılı Kanunla 1,5 milyon lira verilmiş ve 12 . VII . 1939 tarih ve 3685 sayılı Kanunla ise bu miktar 2 milyon liraya iblâğ edilmiştir.

Teşkilâtın kırtasiye tevzi işlerinde daha müessir bir faaliyet göstermesi için depo ve atelyeler tesisi zarureti duyulmuş ve bu maksatla çıkarılan 14 . 2 . 1936 ve 2918 sayılı Kanun, mütedavil sermayeden 30 bin lirasının ayrılarak İzmir'te tesis ve inşa edilecek kırtasiye depo ve atelyesiyle bunlar için satın alınacak arsanın istimlâk bedeline sarfına mezuniyet verilmiştir. Yine bu maksatla ikinci defa olmak üzere 12 . 7 . 1939 tarih ve 3864 sayılı Kanun, «kırtasiye işleri için verilen mütedavil sermayeden İzmir'te bir umumi depo ve atelye ile İstanbul ve İzmir'de birer depo inşası ve bunlara ait tesisat, makine ve saire ile vesait mübayaası ve depolar için muktazi arsaların istimlâk işlerine 200 bin lira daha sarfına mezuniyet» vermiştir. 1939 yılından sonra, hususiyetle harb yıllarının yarattığı zaruretler altında Millî Korunma fonundan «Kırtasiye Müdürlüğü» emrine 10 milyon lira tahsis edilmiştir.

Devlet dairelerinin bilûmum kırtasiye ihtiyaçlarının tekelden temininde 1926 yılından 1946 ya kadar geçirilen teerübeler, merkezî tevzi usulünden daha geniş faydalar temin etmek gâyesi, Kırtasiyete Müdürlüğüne yeni imkân ve vazifeler vermek zaruretini yartatmıştır. 4910 sayılı Ma-

liye Vekâleti Teşkilât Kanununda, eski «Kırtasiye Müdürlüğü» «Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğü» adı altında yeniden kurulmuştur.

4911 sayılı Kanunla «Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğü» ne 20 milyon lira mütedavil sermaye verilmiştir. Bu 20 milyon lira sermayenin 1946 yılı başında 2 116 929,52 lirası 1926 dan 1946 yılına kadar tekevvün eden döner sermayeden; 10 milyon lirası da Millî Korunma Fonundan alınan paralardan ki ceman 12 116 929,52 liradan ibaretti. Bakiye, her yıl Maliye Vekâleti Bütçesine konulan tahsisatla ödenmek suretiyle 20 milyon lira mütedavil sermaye hali hazırda tamamen ödenmiş bulunmaktadır.

1946 dan sonra kurulan mezkûr genel müdürlüğün vazifeleri şöyle sıralanabilir:

a) Genel Bütçeye dâhil dairelerin ihtiyacı olan her çeşit basılı ve basısız kâğıtlarla, yazı, çizim ve resim gereçlerini ve büro makinelerini sağlamak; mümkün olanları tipleştirmek, her çeşit basma işlerini yapmak, ve çalışma konusuna giren işlerin başarılmasına hadim gerekli tesisler ve dağıtım yerlerini kurmak;

b) Devlet Kâğıt ve Basım İşleri konusuna giren gereçlerden mümkün olanlarının tipleştirilmesindeki faydayı sağlamak üzere Genel Müdürlükçe Devlet daire ve müesseseleri tarafından kullanılan türlü basılı kâğıtlardan aynı işe yarıyanlarını muhteviyat itibariyle birleştirmek,

c) Katma ve özel bütçeli daireleri, sermayelerinin en az yarısına Devletin ortaklığı bulunan idare ve kurumlarla sermayelerinde bunların iştiraki bulunan kurumları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını, kamu kurumları ve genel menfaatlere hizmet eden dernekleri, isteklerinin yerine getirilmesine imkân bulunduğu takdirde hizmetlerinden faydalandırmak,

d) Bu vazifeleri görmek için, ana, mıntaka ve transit depolarıyla diğer lüzumlu tesisleri kurmak,

B) Bu bahiste tetkiki icabeden diğer mesele, basılı kâğıtların temini, yani Devlete ait matbaalara bir statü verilmesi için alınan tedbirler,

Basılı kâğıt, bilhassa kitap mevzuu ile en yakından alâkalı idare Millî Eğitim Vekâleti olması hasebiyle, 3 . V . 1926 tarih ve 823 sayılı Kanun, mekteplerde talebeye okutulacak kitapların tabı ve satışı vazifesini bu vekâlete vermiştir. Harf inkılâbının süratle gerçekleştirilmesi zarureti altında, Millî Eğitim Vekâleti, mekteplerin kitap ihtiyaçlarını karşılamak için yeni matbaalar tesis ederken, diğer vekâlet ve müesseseler de yine aynı ihtiyacı gidermek maksadiyle kendi işlerini görmek üzere çeşitli kapasitelere sahip matbaalar kurmuşlardır.

1931 yılı Bütçe tasarısı münasebetiyle Bütçe encümeni tarafından Büyük Millet Meclisine verilen raporda, « Devlet dairelerine ait matbaaların adedi, calibi dikkat miktara balığ olduğundan, bunların kabili hazif olanlarının hazfi ve kabili tevhit olanların tevhide suretiyle büyük bir tasarruf yapılacağı » zikredilerek Hükümetten bu hususu temin edecek bir kanun lâyihası getirmesi temenni olunmuştur. Hazırlanan tasarı 22 . V . 1932 tarihinde esbabı mucibe lâyihasıyla birlikte Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Kanun projesi, 7 . XII . 1935 tarihli mazbata ile, Millî Müdafaa Encümeninden; 5 . VI . 1936 tarihli mazbata ile Maarif Encümeninden, 11 . XII . 1936 tarihli mazbata ile Maliye Encümeninden ve 31 . XII . 1938 tarihli mazbata ile de Bütçe Encümeninden geçerek 18.I.1939 tarihinde kanunlaşmıştır. Devlete ait matbaaların birleştirilmesi hakkındaki 3558 sayılı bu kanuna göre :

a) Genelkurmay, Harita ve Deniz matbaaları hariç, diğer askerî matbaalar Ankara'da kurulmak üzere, «Askerî Matbaa» adı altında birleştirilerek, Millî Savunma Vekâletince tahsisatla idare olunacaktır.

b) Büyük Millet Meclisi ve Damga Matbaaları hariç (Jandarma dâhil) diğer matbaalar da yine Ankara'da kurulmak üzere «Devlet Matbaası» adı altında birleştirilerek Başvekâletçe tahsisatla idare olunacaktır.

c) 968 sayılı Kanuna göre mütedavil sermaye ile idare edilmekte olan Millî Eğitim Matbaası «Millî Eğitim Vekâleti emrinde faaliyetine devam edecektir.

3558 sayılı Kanunla istihdaf edilen birleştirme işi, yalnız Genel Bütçeye dâhil dairelere ait matbaalardan (Askerî matbaalar hariç) ancak 6 tanesine inhisar ettirilmiş ve 15 matbaa birleştirme

dışında bırakılmıştır. Bununla beraber bu 6 matbaa da kanunun neşredildiği 1939 yılından beri birleştirilememiştir.

3558 sayılı Kanunun tatbikatı neticesinde yukarıda sayılan aksaklıklara ilâveten yeniden bazı ekonomik mahzurların da doğacağı anlaşılmış ve mevcut hükümlerinde diğer kanunlarla tearuz eden noktalar görülmüştür.

Şöyleki :

a) 3558 sayılı Kanunla Devlet Matbaasının munhasıran Ankara'da kurulması kabul edilmiştir. Halbuki bu şekil, daire ve müesseselerin sadece istihlâk ettikleri 4 - 5 000 ton kâğıt ve kartonun ithal ve imal yerleri olan İstanbul ve İzmit'ten bir kere Ankara'ya taşınmasını ve Ankara'da tabı ve ihzar olunduktan sonra, külliyetli miktarının tekrar İstanbul'a ve Batı illerine sevk edilmesi zaruri olacak ve neticede Bütçeye yalnız nakliye ve ambalaj masrafı olarak her yıl 500 000 lira civarında bir yük tahmil edecektir.

b) Aynı kanunda Ankara'da kurulacak Devlet Matbaasının tahsisatla idaresi ve basılacak işlerin parasız yapılması kabul edilmiş bulunmaktadır ki, maliyet hesabına dayanmayan bir işletmede, parasız yapılacak işlerden dolayı Bütçe Kanunu ile her daire için ayrı ayrı kabul olunan ödeneklerden ne miktarının mahsubedilebileceğini tayin etmeye imkân olmayacağı cihetle bu tarzın bütçe mefhumu ile telifi mümkün görülmemiştir.

c) Aynı kanunla Devlet elinde bulunan 36 matbaadan 15 askerî hariç olmak üzere geriye kalan 21 matbaanın yalnız 6 tanesinin birleştirilmesi kabul edilmiştir ki, şu suretle tevhidin mahdud matbaalara hasredilmesi, birleşik matbaa makine kuvvetinin kifayetsizliğini intacedecek ve tevhit haricinde bırakılan diğer 15 resmî matbaa elinde külliyetli miktarda basım makineleri mevcut olmasına rağmen birleşik tesisin birçok yeni makinelerle teçhizi zaruretini doğuracaktır.

Buna ilâveten geriye kalan matbaalarda ayrı ayrı idare servislerinin kalması, verimsiz masrafların devamına sebep olacaktır.

d) Aynı kanun, toplu ve seri halinde imalât yapabilecek tesis meydana getirilmesini temin edemediğinden daire ve müesseseler, işleri için Devlet kâğıt depolarından tedarik edecekleri kâğıtları birleşik matbaada ayrı ayrı bastırmak zorunda kalacak, bu da matbaanın randımanını düşürerek işleri pahalıya mal edecektir.

e) Aynı kanuna göre birleşik matbaa tahsisatla tedvir edileceğinden Devletin bütün basılı kâğıt ihtiyacını karşılayacak stokları temin edemeyecektir.

f) Ayrıca bahis mevzuu kanun, Devlet Kâğıt ve basım işlerinin bir elden idaresi hakkındaki 491 ve 4911 sayılı kanunlarla tearuz ettiği için, bahis mevzuu kanunların da bu bakımdan tatbikını engellemiştir.

Nitekim, 3558 sayılı Kanunun tatbikındaki bu mahzur ve güçlüklerin bir müddet sonra anlaşılmaması üzerine 8. VIII.1944 tarih ve 4628 sayılı Kanunla matbaaların birleştirilmesi için konulan 5 yıllık müddet 5 yıl daha yani 1949 yılına kadar uzatılmıştır. Ancak bahis mevzuu 3558 sayılı Kanun daha sonra çıkarılan 491 ve 4911 sayılı Kanun hükümleriyle tearuz teşkil ettiğinden bu şartlar altında Birleşik Matbaa yukarıda arz edilen sebeplerle iktisadi olmadığından kanun mer'i olmakla beraber hayatiyetini kaybetmiş bir hale gelmiş bulunmaktadır.

Halen Devlet daire ve müesseselerine bağlı (askerîler hariç) matbaadan 11 tanesi genel bütçeye dâhil vekâletlere; 2 tanesi katma bütçeli idarelere, 8 tanesi İktisadi Devlet Teşekküllerine ait bulunmaktadır.

Matbaaların kapasiteleri ve bunlardan alınan randımana gelince: 1950 yılında 21 matbaada yapılan tetkik neticesinde, bunların yıllık kapasiteleri tesbit edilmiş ve ceman 492 milyon devir adedine ve dolayısıyla bu miktar baskı kabiliyetine malik oldukları anlaşılmıştır.

Buna mukabil alınan randımana gelince : Mevcut makinelerden alınan hâsıla, kapasitelerinin ancak % 67 si derecesindedir.

Matbaaları verimsiz hale sokan âmilleri şu noktalar etrafında tophyabiliriz.

a) Matbaalar başka başka idarelere bağlıdır. Her idare kendi ihtiyacına göre matbaasına iş

vermekte ve diğer dairelerin basılı kâğıt ihtiyacını bilmediği için kendine ait matbaadaki makinelerin boş kaldığı zamanlarda onlara iş temin edememektedir.

b) Matbaaların dağınık bir halde bulunmaları ve ayrı ayrı idarelere mâlik olmaları verimsiz masrafları artırmaktadır.

c) Makineler standard basılı kâğıt tiplerine göre sürekli işlerde çalıştırılmadığı ve basım işleri toplu olarak plânlanamadığı için makineler müteferrik iş basarak sık sık duraklama zorunda kalmaktadır. Buna ilâveten küçük kıtada bir iş, büyük kıtada bir makinede basılmak suretiyle makineler kendi kabiliyetlerinin dununa düşürülmektedir.

d) Matbaaların bâzısı tahsisatla ve bâzısı mütedavil sermaye ile işletilmekte olduğu gibi ekseriya imalât maliyeti hesapları tutulmamaktadır.

e) Matbaaların ayrı ayrı yerlere bağlı olması bunlara lâzım olan hammaddelerin toptan alınamıyarak perakende ve nispeten pahalı mubayaasını zaruri kılmaktadır ve malzeme naklini pahalılaştırmaktadır.

f) Matbaaların ekserisi elverişsiz binalara, hattâ salaş ve bodrumlara sokulmuş olduğundan bu hal matbaaların teknik icaplara göre çalıştırılmasını güçleştirmektedir.

Gereğe ek olarak sunulan «Devlet Malzeme Ofisi» Kanun lâyihasında 3 ncü madde, Ofisin vazifeleri meyanında «Matbaaların, formaların tabı ve diğer tabı işleri» ni zikretmektedir.

Bu hükme göre Ofisin, kendisine tevdi edilen bu vazifeyi ifa etmesi için umumi, mülhak ve hususi bütçeli idarelerle diğer Devlet müesseselerine ait bahis mevzuu matbaaların bu idareye devri icabetmektedir. Netekim tasarıda muvakkat 5 nci madde devrû teslim keyfiyeti hususundaki formülü ortaya koymaktadır ki esasen, Devlet kâğıt ve basım işlerinin rasyonel bir şekilde düzenlenmesi için alınması icabeden tedbirleri tetkik ve teklif etmek üzere teşkil olunan vekâletlerarası komite, 24 . II . 1951 tarihli raporunda, meselenin bu tarzda halledilmesinde Devletin büyük faydalar sağlayacağını belirtmektedir.

IV - Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün faaliyeti ve Devlet Kâğıt ve Basım İşleri hakkında yabancı mütehassis ve heyetlerin raporları :

A) Genel Müdürlüğün faaliyeti :

4910 ve 4911 sayılı kanunlarla verilen vazifeleri ifa zımında Genel Müdürlüğün çalışmaları şu durumu arz etmektedir :

1. Stoklar :

1952 senesine kadar stok edilen malzeme daha ziyade kâğıt ve kırtasiye malzemesi ile yazı makinelerine munhasır bulunmakta ve diğer ihtiyaçlar, dahilî piyasadan perakende olarak, yüksek fiyatlarla alınmakta iken, bu tarihten itibaren çöşitli hesap, teksir, muhasebe makineleri ve kaidex dolapları ilâ gibi büro levazımının da stok edilmesine başlanmış; çok müsait şartlı anlaşmalarla dünyaca tanınmış firmalardan yerinde ve toptan yapılan mubayaalarla Devlet daire ve müesseselerine dahilî piyasadan çok defa % 100 ucuza satılmak suretiyle Devlet Bütçesine, müesseselere, belediyelere, banka ve İktisadi Devlet Teşekküllerine büyük istifadeler sağlanmıştır.

Genel Müdürlüğün yalnız son yıl zarfında, sadece dört kalem üzerinden (hesap makinesi, teksir makinesi, yazı mekinesi ve çelik eşya) serbest piyasa satış fiyatına göre sağladığı tasarruf, 3 015 254 liradır.

2 Tesisler :

Genel Müdürlüğün tipeştirme ve basım işlerini de yapacağı ve bu suretle bir kısım tasarruflar daha sağlayacağı düşünülerek inşasına teşebbüs edilen üç büyük depo ile bir hangardan Afyon Deposu ile Maltepe hangarı ikmal edilmiştir.

Zarf, karton, mürekkep, tebeşir, sumen, dosya gibi malzemenin imalâtı ise, Genel Müdürlüğün atelyelerinde yapılmaktadır.

3. Mubayaa Politikası :

Genel Müdürlük iyi ve standart malzeme tedariki fonksiyonunu ifa maksadiyle, bunları imalâtçısından, olmadığı takdirde toptancısından almayı prensip olarak kabul etmiştir.

Bu sebeple de haricî siparişlerin ithalâtını bizzat yapmaktadır; binnetice, aradaki mutavas-

sıtların kârları kazanıldığı gibi, toptan ve standart malzeme alınmak suretiyle de ucuzluk sağlanmaktadır.

4. Satış Politikası :

Devlet daireleri ve müesseselerinin kâğıt ve kırtasiye malzemesi ve büro makinelerini toptan alan ve onları muayyen bir usule göre satan idarenin satış politikası, mümkün olduğu kadar tasarruf, tiplere irca ve kaliteli mal temini gayelerini istihdaf etmektedir.

Evvelki senelerde pahalı piyasa fiyatlarıyla yapılmış bâzı mubayaalar dolayısıyla yüksek olan bir kısım stokların maliyetlerini düşürmek maksadiyle bu defa 1952 ve 1953 senelerinde alınan idari, malî ve ticari tedbirler neticesi olarak, stoklar mevzuunda belirtilen 3 milyon küsur liralık bir istifade haricinde 1953 başında ayrı bir tasarruf sağlanarak ambar maliyetinden 1 260 599 lira düşülmüş ve binnetice 1953 satış listesinde % 10 - % 12 bir tenzilâta imkân hâsıl olmuştur.

Devlet kâğıt depolarından bedeli mukabilinde yapılan malzeme tevziatının kıymetleri yıllar itibariyle şöyledir :

Yıllar	Satışlar Lira
1946	6 455 459
1947	9 089 926
1948	9 042 061
1949 (14 aylık)	9 606 140
1950	10 814 000
1951	10 255 000
1952	13 217 000
1953 (Tahminî)	13 500 000

B) Devlet kâğıt ve basım işleri hakkında yabancı mütehasşıs ve heyetlerin raporlar :

1. Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasının 1949 yılında Türkiye'ye gönderdiği heyetin hazırladığı « Türkiye Ekonomisi » adlı rapor bu mevzuda şu mütalâayı dermeyeran etmetkedir :

« Hususiyle, merkezî bir tedarik organının tesisi suretiyle malzeme mubayaasının büyük ölçüde basitleştirilmesi ve mühim tasarrufların temini mümkün olabilir ».

2. 1951 yılında James W. Martin ve Frank C. E. Cush tarafından hazırlanan « Maliye Vekâleti Kuruluş ve Çalışmaları hakkında rapor » da bu hususta şu mütalâaları ihtiva etmektedir.

a) Genel Müdürlük kırtasiy ve basılı kâğıt ar bakımından « Standartlaştırma » ile meşguldür. Umumiyetle basım işleri ve formların standard bir hale getirilmesi hususunda maksada varmak için kâfi derecede idari yetkisi yoktur. Bu meselenin halli için müesseye yeter idari yetki verilmelidir.

b) Devlet basım işlerini yeniden tanzim etmenin, uzun bir müddet için, belki de basılı kâğıtların standartizasyonu kadar büyük tasarruf sağlaması mümkündür.

c) Standardizasyonun diğer bir yolu da bütün vekâletlerin bu mevzuda gayret göstermeleridir.

d) Heyetimiz gerek genel müdürlüğün hususiyle tanınmış firmalar nezdindeki umumi itibar ve başarısını ve gerekse kendisine yüklenmiş bulunan satınalma mükellefiyetlerini göz önünde bulundurarak bu teşkilâtın motörlü vasıtalar ve sair tür elden satın alınması gereken malzemeyi tedarik işini de üzerine almasını muvafık bulmaktadır.

« Devlet Malzeme Ofisi » kanun tasarısı, ecnebi mütehasşısınların işaret ettikleri bu noktaları da nazarı itibarâ almış bulunmaktadır.

V - Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün « Devlet Malzeme Ofisi » adı altında teşkiline dair kanun tasarısından güdülen gayeler :

A) Hukuki bakımdan :

1. Tasarıya göre, yeni teşekkül, 3460 sayılı Kanunun kabul ettiği esaslar dâhilinde kurulacak ve hükmi şahsiyeti haiz bulunacaktır.

Bugünkü haliyle idare hükmi şahsiyeti haiz bulunmamakta ve dolayısıyla gayrimenkullere sahip olamamaktadır. Kendisine kanunun verdiği hizmetleri ifa etmek için depo ve atelyeler tesis etmek dolayısıyla bunlar için lüzumlu arsa ve gayrimenkul satınalmakta ve bu sabit kıymetler Genel Müdürlüğün bilançosunun aktifinde yer almasına rağmen hükmi şahsiyeti olmaması sebebiyle bu gayrimenkuller Hazinenin mülkiyetinde bulunmakta ve idare bunlar için gerekli tadil, tamir, bakım ve amortismanlarını yapamamaktadır.

Yeni kanun tasarısı idareye, hükmi şahsiyet vermekle bu mahzuru ortadan kaldırmaktadır.

2. İdare memleketimizdeki halihazır duruma ve temin edeceği malzemelerin nevine göre muamelelerinin kısmı küllisine dış piyasa ile yapacağından, mubayaa, nakil, sigorta ve banka muamelelerinde beynelmül ticari usullere göre hareket edebilmek yetkisine sahip olması zaruri bulunmaktadır ki, Ofise, 3460 sayılı Kanuna göre kurulmak suretiyle bu imkân sağlanmıştır.

3. Geniş çapta sermaye ve matbaa işletmeciliği, imalât ve bakım atelyelerinin çalıştırılabilmesi ve bunların iktiza ettirdiği muhasebe nizamı ile;

4. Ticari ve sınaî karakteri haiz böyle bir idarenin muhtaç olduğu formasyondaki personelin temin ve tatmini bunu iktiza ettirmektedir.

B) İktisadi ve malî bakımdan :

1. «Devlet Malzeme Ofisi» ne kanun lâyihasına göre 100 milyon sermaye verilmiştir. Ofis bu imkânla; Devletle bugün onunla mukayese edilebilecek iş hacmi olan çeşitli Devlet müesseselerinin, bankalarının her türlü ihtiyaçlarını en müsait zamanda karşılamak hususunda hareket serbestisine sahip olacaktır.

Sermaye miktarı; Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün evvelce ifa ettiği vazifelerle bu kanunla verilen ve ilerde Hükümet tarafından verilecek olan yeni görevlerin ifası için hali hazırda Devlet ve Devlet müessesatının umumi masraf ve İş Bütçelerine konulan tahsisat tutarları ve devamlı inkişaf halinde olan Devlet teşkilâtının ilerdeki ihtiyaçları ve Ofisin bunları imal ve stok edebilmesi için kuracağı tesislere yatıracağı paralar, ve yukarıda sayılan idarelerden devralınacak matbaa ve tesisler için lüzumlu meblâğlar göz önünde tutularak hesaplanmıştır.

2. Bu geniş malî imkânın bahsettiği toptan satınalma kolaylığı, daha ucuza maletmek suretiyle Devlete tasarruf ve verilen tahsisatı iyi ve yerinde kullanmak imkânını temin edecektir.

3. Dış ve iç piyasa ile çeşitli malzeme hakkında bilgisi olan bu tarzdaki merkezî bir idare kanaliyle, Devlet hizmetleri için lüzumlu malzemenin bol miktarda mubayaa ve stok edilmesi, malzeme ihtiyacının devamlı olarak temininde kolaylık sağlayacak ve harb ve buhran gibi iktisadi hatı sarsan vaziyetlerde Devletin malzeme ihtiyaçları sıkıntısızca karşılanabilecektir.

Bundan başka «Devlet Malzeme Ofisi» bu malî imkân sayesinde fiyatların müsait olduğu zamanlarda mubayaalarda bulunmak suretiyle ayrıca ucuzluk temin ederek munzam bir tasarruf daha sağlayacaktır.

4. Kanun tasarısının Devlet matbaalarına yeni bir statü verilmesi hususunda «Devlet Malzeme Ofisi» ne verdiği salâhiyet ve Devlet basılı kâğıt ihtiyaçlarını temin mükellefiyeti ilk kademede, yıllardan beri sürüp gelen ve tevli ettiği mahzurları pek pahalıya mal olan matbaaların rasyonel ve rantabl bir şekilde birleştirilmesini ve çalıştırılmasını sağlayacaktır. Bu imkân, Devlet evrakı matbuasının standardizasyonuna ve dolayısıyla dairelerarası muamelâtın tiplleştirilmesi, vuzuhu, emniyeti ve müsmiriyeti temin etmek suretiyle rasyonel çalışma dâvasının gerçekleştirilmesine âmil olacaktır.

5. Kanun tasarısının 2 nci maddesi «Devlet Malzeme Ofisi» nin 3460 sayılı Kanuna göre müesseseler teşkil ve ortaklıklara iştirak edebileceği hükmünü vaz'etmektedir.

6224 sayılı «Yabancı Sermayî Teşvik Kanunu» muvacehesinde bu hüküm memleket iktisadi hatı bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

Zira Devlet Malzeme Ofisi, bu sahada iş görmek isteyen yabancı sermaye ile teşriki mesai ederek, memleketimizde istihlal edilemeyen malzemenin bir an evvel imalini temin etmek suretiyle, hem bu nevi maddelerin sürümü için bir iç piyasa yaratacak ve hem de hariçten getirilen malzeme için ödemenin dövizin tasarruf edilmesine imkân sağlayacaktır. Bu hükmün bahsettiği diğer bir fayda ise, Ofisin bu sahadaki faaliyetinin, dolayısıyla bu çalışma koluna, yerli sermayenin de iştiraki hususunda önderlik vazifesi görmesidir.

C) Mevzuat bakımından :

1. Devlet Malzeme Ofisi kanun tasarısı, bu mevzuda halen yürürlükte olup da, kısmen ve ya tamamen tatbik kabiliyetini kaybetmiş kanun ve mevzuatın idare sahasından tasfiyesini temin edecektir.

2. 2490 sayılı «Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu» nun yerine geçmek üzere hazırlanan «Umumi İhale Kanunu» tasarısında derpiş edilen umumi ihale dairesinde bir esas teşkil etmek suretiyle, «Devlet Malzeme Ofisi» kanun tasarısı, bu cepheden mevzuatımızda mevcut boşluğu giderecektir.

VI - Tasarı hakkında izahat :

1920 yılından zamanımıza kadar, Devlet hizmetleri sahasında vukua gelen inkışaflar, Hükümetin bu mevzua esaslı bir veçhe vermesi zaruretini yaratmakta âmil olmuş ve bu maksatla ekli kanun tasarısı ihzar edilmiştir. Mezkûr tasarı 6 bölümden ibarettir.

1. Tasarıda Bölüm - I - Umumi hükümler kısmı, 4 madde içinde Devlet Malzeme Ofisinin kuruluşundan, vazife ve salâhiyetlerinden bahsetmektedir.

Bu bölüme dâhil 4 neü madde, Standardizasyon mevzuunun ne şekilde halledileceğine dair bir esas vaz'etmektedir.

2. 5 nci madde ile başlıyan Bölüm - II - Ofisin teşkilâtına mütaallik hükümleri havidir ve 4 maddeden ibarettir.

3. 9 neu madde ile başlıyan Bölüm - III - Ofisin sermayesinin tarzı teşekkülü hakkında hükümler koymaktadır. Bu bölüm 2 maddeden ibarettir.

4. 11 nci madde ile başlıyan Bölüm - IV - bu kanun tasarısıyla Ofise verilen vazifelerin ifası zımında satınalma ve satış usulleri hakkında esaslar vaz'etmektedir. Bölüm - IV - 3 maddeden müteşekkildir.

5. 14 neü madde ile başlıyan Bölüm - V - Müteferrik hükümler serlevhasını taşımakta ve 6 maddeden ibaret bulunmaktadır. Bu bölüme dâhil 14 neü madde 3460 sayılı Kanuna göre teşekkül eden müessesenin idaresinde, tetkik ve murakabesinde Maliye Vekâletini salâhiyetli kılmaktadır.

15 nci madde, Ofisin mallarının Devlet malı hükmünde olduğunu ve bu mallara karşı işlenen suçların ne şekilde muamele göreceğini tebarüz ettirmektedir.

16 nci madde ise, vazifenin ifası için lüzumlu gayrimenkullerin istimlâki hakkında esas vaz'etmektedir.

17 nci madde ise bu kanun ile kaldırılan eski kanunları, 18 ve 19 neu maddeler ise, kanunun meriyet ve tatbik hükümlerini muhtevidir.

6. Muvakkat madde - 1 - ile başlıyan Bölüm - VI - , «Muavkkat maddeler» kısmı, Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün, ne tarzda (Devlet Malzeme Ofisi) haline inkilâbedeceğini ve Ofise devredilecek gayrimenkul tesisler ve malzemelerin tâbi tutulacağı muameleyi ve devir sebebiyle gerek Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünde ve gerekse devirle ilgili mahallerde çalışan diğer idarelerdeki personelin tâbi olacağı statü hakkında hükümler vaz'etmektedir. Mezkûr bölüm - 9 - muvakkat maddeden müteşekkildir.

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Esas No. 1/781
Karar No. 49

4 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Devlet Malzeme Ofisi kurulması hakkında kanun lâyihası, Encümenimizce, Hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile, tetkik ve müzakere olundu.

Lâyihaya merbut esbabı mucibe lâyihasından ve alınan izahattan 1926 senesinden beri çeşitli isimlerle hali faaliyette bulunan kâğıt kırtasiye ve büro makineleri mevzuunda Devlete ve Devlet müesseselerine faydalı hizmetler ifa eden döner sermayeli Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün, yerli ve ecnebi mütehasuslarının tavsiyelerine ve ileri Garp memleketlerindeki emsallerine uyularak ve mevzuu genişleterek aşağıda yazılı sebeplerle İktisadi Devlet Teşekkülü haline ve «Devlet Malzeme Ofisi» namı altında yeniden kurulacağı anlaşılmıştır.

A) Hukuki sebepler :

1. Bugünkü hali ile idare hükmi şahsiyeti haiz bulunmamakta ve dolayısıyla kendisine mevdu hizmetleri ifa için lüzumlu gayrimenkul mahiyetindeki tesislere sahip olmamakta ve bu sabit kıymetler mütedavil sermayeden vücuda getirilmiş olmasına rağmen Hazine namına tescil bulunduğu için iktiza eden tadil, tamir, bakım ve amortismanı yapmamaktadır. Yeni kanun bu müşkülü giderecektir.

2. Memleketimizdeki halihazır duruma ve temin olunacak malzemelerin nevilerine göre idarenin ticari muamelelerinin mühim kısmı doğrudan doğruya dış piyasa ile olmasına binaen, mubayaa nakil, sigorta ve çeşitli banka ve kredi muamelelerinde beynelmilel ticari usullere göre, Devlet formalitelerine tâbi olmadan süratle hareket edebilme yetkisine sahip olması gerekmektedir.

3. Geniş çapta matbaa işletmeciliğe, imalât ve bakım işleri yapacak işçi çalıştıracak böyle bir idare için ticari ve sınaî bir muhasebe nizamına ve kontrolüne ihtiyaç vardır.

4. İktisadi, ticari ve sınaî hareketleri haiz böyle bir idarenin muhtaç olduğu formasyonda-

ki personelin temin ve tatmini de bunu iktiza ettirmektedir.

B) İktisadi ve malî sebepler :

1. Bu tasarı ile Devlet, Malzeme Ofisine 100 milyon lira itibari sermaye verilmektedir. Ofis bu imkânla Devletle, bugün onunla mukayese edilebilecek iş hacmi olan çeşitli Devlet müesseselerinin, bankaların ve aynı zamanda devamlı inkişaf halinde bulunan Devlet teşkilâtının idaredeki ihtiyaçlarını stok ve imal edebilmek için kuracağı tesislerin masraflarını karşılayacak ve devralacağı matbaaların bedellerini ödemek inkânını bulacaktır.

2. Ve yine bu yeni malî imkânla malzemeyi toptan, zamanında ve en iktisadi tiplerden mubayaa yapmak sureti ile Devlete ayrıca bir tasarruf sağlayacaktır.

3. Dış ve iç piyasadan çeşitli malzeme hakkında esaslı ve devamlı bilgisi olan böyle merkezî bir idare eliyle toptan ve standart tipler halinde muhtaç olunan maddelerin mubayaa ve stok edilmesi âmme hizmetlerinin ifasında bunların mühim rolü olmaları sebebi ile harb ve buhran gibi iktisadi hayatı sarsan vaziyetlerde de ihtiyaçlara cevap vermek sureti ile, hizmetin aksamamasını sağlayacaktır.

4. Yine bu kanun tasarısı Devlet matbaalarına yeni bir statü vererek senelerden beri sürüp gelen ve mahzurları pahalıya mal olan matbaaların rasyonel ve rantabl bir şekilde birleştirilmesini sağlayacak ve bu da Devlet evrakı matbuasının standardizasyonunu ve dolayısı ile dairelerarası muamelâtın tipleştirilmesi, vuzuhu, emniyeti ve müsmiriyeti temin olunmak sureti ile rasyonalizasyonun gerçekleştirilmesine âmil olacaktır.

5. Tasarı, ikinci maddesi ile «Devlet Malzeme Ofisi» nin 3460 sayılı Kanuna göre müesseselere teşmil ve ortaklıklara iştirak hükmü vaz'etmiştir. 6224 sayılı (Yabancı Sermaye Teşvik Kanunu) muvacehesinde bu hüküm büyük bir önem taşımaktadır. Zira Devlet Malze-

me Ofisi, bu sahada iş görmek istiyen yabancı sermaye ile teşriki mesai ederek, memleketimizde istihsal edilmeyen malzemenin bir an evvel imalini temin etmek sureti ile millî emek için hem dış sahası yaratacak vehem de döviz tasarrufuna sebep olacaktır.

C) Kanuni sebepler :

1. Devlet Malzeme Ofisi kanun tasarısı, bu mevzuda halen yürürlükte olup da, kısmen veya tamamen tatbik kabiliyetini kaybetmiş kanun ve mevzuatın tesviyesini temin edecektir.

2. İleri bâzı Garp memleketlerindeki bu gibi ihtiyaçlar için kurulan merkezî mubayaa dairelerine imtisalen mevzuatımızda mevcut boşluğu dolduracaktır.

Bu itibarla Hükümet teklifinin esasının kabulü muvafık bulunmuş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

3 ncü maddenin Heyeti Vekile kararıyle ve muvakkat 5 nci madde esasları dairesinde devrolunan matbaa ve tesislere ait fıkrası bu maddeden çıkarılarak 4 ncü ve ayrı bir madde haline konulmuştur.

4 ncü maddenin yeniden tesisi suretiyle lâ-yihanın 3 ncü maddesinden sonra gelen maddelerinin numaraları teselsülü temin için değiştirilmiş ve maddelerin metninde geçen alâkalı madde numaraları da buna uygun olarak düzeltilmiştir.

8 nci madde olarak kabul edilen lâ-yihanın 7 nci maddesi, Genel Müdür muavinlerinin adedinin tahdidî maksadiyle, tadil edilmiştir.

11 nci madde 12 madde olarak ve maddenin başındaki «Teminle» kelimesi «teminiyle» şeklinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

16 nci madde olarak kabul edilen lâ-yihanın 15 nci maddesi, P T T Teşkilât Kanunundaki aynı mahiyetteki hükme uygun olarak tadil edilmiştir.

19 ncu madde kelime değişikliği yapılmak suretiyle tadilen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tev-

di buyurulmak üzere Yüksek Reisiğe sunulur.

Maliye Encümeni Reisi Mazbata Muharriri
Amasya Zonguldak
Söz hakkım mahfuzdur. F. Açıksöz

H. Koray

Kâtip

Diyarbakır

M. R. Bucak

Erzurum

S. Erduman

Çorum

Ş. Gürses

Eskişehir

Muhtar Başkurt

İmzada bulunamadı.

Niğde

Hadi Arıbaş

İmzada bulunamadı.

Kocaeli

Lûtfi Tokoğlu

İmzada bulunamadı.

Samsun

Şükrü Uluçay

İmzada bulunamadı.

Siird

Söz hakkım mahfuzdur.

C. Yardım

Yozgad

F. Nizamoğlu

Zonguldak

R. Sivişoğlu

Muhalefet şerhi :

Devlet Malzeme Ofisi kurulması hakkındaki kanun lâ-yihasının 3 ncü maddesi ile bilûmum İktisadi Devlet Teşekkülleri, belediye ve Özel İdarelerin ihtiyaçlarını Devlet Malzeme Ofisinden temin etmeleri mecburiyeti konulmaktadır.

13 ncü maddede (Lâ-yihanın 12 nci maddesi) satış fiyatlarının tesbiti için maliyet fiyatına yapılacak zamların miktarında idare serbest bırakılmış bulunmaktadır.

Bir taraftan müesseselerin Ofisten malzeme almak mecburiyetinin hükme bağlanması ile, diğer taraftan satış fiyatlarının tesbitinde idarenin serbest bırakılması tenakuz teşkil etmektedir.

Bu sebepten maliyet fiyatlarına, satış fiyatını tesbit etmek üzere, yapılacak zam miktarının âzami haddinin maddede belirtilmesinin daha âdilâne olacağı mülâhazası ile, encümen kararına muhalifiz.

Amasya

H. Koray

Siird

C. Yardım

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/781

Karar No. 169

8. III. 1954

Yüksek Reisliğe

Devlet Malzeme Ofisi kurulması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 26. II. 1954 tarihli ve 6/646 sayılı tezeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maliye Encümeni mazbatası ile birlikte Encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; gerekçesinde tafsilen arz ve izah edildiği üzere Devletin muhtelif dairelerinde kullanılacak malzemenin, mefruşatın ve matbuaların bir elden temin edilmesi ve icabında seri halinde yaptırılması suretiyle imalât ve mu-bayaada tasarruf sağlanması maksadiyle bu işleri tedvir etmek üzere Devlet Malzeme Ofisi kurulmasını istihdaf etmektedir.

Birçok memleketlerde tasarruf temini maksadiyle bu yola gidilmiş olduğu vâkı izahattan anlaşılmiş ve lâyiha esas itibariyle Encümenimizce de kabul olunarak lâyihayı bidayeten tetkik eden Maliye Encümeninin hazırlamış olduğu metin üzerinden maddelerin müzakeresine geçilmiş 1 ve 2 nci maddeler Hükümetin teklifi, 3 ve 4 ncü maddeler Maliye Encümeninin tadili veçhile aynen ve Hükümetin 4 ve 5 nci maddeleri 5 ve 6 nci maddeler olarak ve Maliye Encümeninin 7, 8 nci maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin 8 nci maddesi 9 ncü madde olarak, Maliye Encümeninin 10 ncü maddesi aynen, Hükümetin 10 ncü maddesi 11 nci madde olarak, Maliye Encümeninin 12 nci maddesi ise aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin 12, 13 ve 14 ncü maddeleri 13, 14 ve 15 nci maddeler olarak ve Maliye Encümeninin 16 ncü maddesi aynen kabul ve Maliye

Encümenince 17 nci madde olarak kabul edilen Hükümetin 16 ncü maddesi tedvinine lüzum görülmediğinden dolayı tayyedilmiştir.

Muvakkat birinci madde Hükümetin teklifi, muvakkat ikinci madde Maliye Encümeninin tadili, muvakkat 3 ve 4 ncü maddeler ise Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat 5 nci madde Maliye Encümeninin tadili, muvakkat 6, 7, 8, 9 ncü maddeler Hükümetin teklifi veçhile ve Hükümetin 17 nci maddesi 17 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin 18 ve 19 ncü maddeleri şeklen değiştirilmek suretiyle 18 ve 19 ncü maddeler olarak kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası, tercihan ve müstacelen görüşülmesi temennisi ile Umumi Heyetin tasvibine tarz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Bu Mazbata Muharriri	Kâtip
Rize	Ankara	Siird
İ. Akçal	M. Ete	B. Erden
Diyarbakır	Eskişehir	Kastamonu
M. Ekinci	A. Potuoğlu	H. Türe
Kırklareli	Kırşehir	Konya
Ş. Bakay	R. Özdeş	R. Birand
Konya		Ordu
M. Ali Ülgen		Refet Aksoy
		İmzada bulunamadı
Rize		Siird
O. Kavrakoğlu		M. D. Süalp
Trabzon		Elâzığ
S. Fehmi Kalaycıoğlu		Ö. F. Sanaç
İmzada bulunamadı		
İstanbul		Antala
Ş. Oran		A. Sarioğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

«Devlet Malzeme Ofisi» Kurulması hakkında
kanun lâyihası

Bölüm - I.

Umumi hükümler

MADDE 1. — Maliye Vekâletine bağlı ve hükmi şahsiyeti haiz bulunmak, bu kanunla 3460 sayılı Kanuna göre idare ve murakabe edilmek ve merkezi Ankara'da olmak üzere (Devlet Malzeme Ofisi) kurulmuştur.

Mütaakıp maddelerde işbu idare (Ofis) olarak adlandırılmıştır.

MADDE 2. — Ofis, kendisine işbu kanunun 3 ncü maddesiyle verilen vazifelerin ifası için merkez ile yurt içinde ve dışında şube ve ajanslar açabilir, depo ve tesisler kurabilir, 3460 sayılı Kanuna göre müesseseler teşkil ve ortaklıklara iştirak edebilir.

MADDE 3. — Ofisin vazifesi, Umumi Muvazeneye dâhil dairelerle mülhak ve hususi bütçeli idarelerin, belediyelerin, sermayesi tamamen Devlete ait teşekkül, banka, ofis, kurum ve sandıkların ve sermayesinin en az yarısından fazası yukarıda yazılı idare ve müesseselere ait ortaklıkların aşağıda yazılı ihtiyaçlarını sağlamaktır.

- A) 1. Kâğıt ve mamulâtı,
2. Kırtasiye ve büro malzemesi,
3. Büro makineleri ve malzemesi (Muhabere vasıta ve tesisatı hariç)
4. Büro mefruşatı,
5. Aydınlatma ve teshin malzemesi (Sabit tesisler hariç)
6. Temizlik malzemesi,
7. Münhasıran daire hizmetlerinde kullanılan motörlü nakil vasıtaları (Bisikletler dâhil)

B) Matbuaların (Formların) tab'ı ve diğer tabı işleri,

C) Yukarıdaki fıkralarda zikredilenlerin dışında kalan veya bu fıkralarda istisna edilen madde ve hizmetlerden Ofisçe temin veya ifasında, İcra Vekilleri Heyetince karar verilen madde ve hizmetler,

D) Temin ettiği malzemenin tevzi ve nakil işi ile mümkün ve faydalı olan ahvalde bunların bakım ve tamirleri,

E) A, B ve C fıkralarında gösterilen mad-

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

«Devlet Malzeme Ofisi» kurulması hakkında
kanun lâyihası

Bölüm : 1

Umumi hükümler

MADDE 1. — Hükümetin teklifi veçhile ay-
nen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi veçhile ay-
nen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Ofisin vazifesi, Umumi Muvazeneye dâhil dairelerle mülhak ve hususi bütçeli idarelerin, belediyelerin, sermayesi tamamen Devlete ait teşekkül, banka, ofis, kurum ve sandıkların ve sermayesinin en az yarısından fazlası yukarıda yazılı idare ve müesseselere ait ortaklıkların aşağıda yazılı ihtiyaçlarını sağlamaktır.

- A) 1. Kâğıt ve mamulâtı;
2. Kırtasiye ve büro malzemesi;
3. Büro makineleri ve malzemesi (muhabere vasıta ve tesisatı hariç);
4. Büro mefruşatı;
5. Aydınlatma ve teshin malzemesi (sabit tesisler hariç);
6. Temizlik malzemesi;
7. Münhasıran daire hizmetlerinde kullanılan motörlü nakil vasıtaları (bisikletler dâhil).

B) Matbuaların (formaların) tabı ve diğer tabı işleri;

C) Yukarıdaki fıkralarda zikredilenlerin dışında kalan veya bu fıkralarda istisna edilen madde ve hizmetlerden ofisçe temin veya ifasına, İcra Vekilleri Heyetince karar verilen madde ve hizmetler;

D) Temin ettiği malzemenin tevzi ve nakil işi ile mümkün ve faydalı olan ahvalde bunların bakım ve tamirleri;

E) A, B ve C fıkralarında gösterilen mad-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

«Devlet Malzeme Ofisi» Kurulması hakkında ka-
nın lâihası

Bölüm - I.

Umumi hükümler

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Maliye Encümeninin 3 ncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

E) A, B ve C fıkralarında gösterilen madde ve hizmetlerin standardizasyonu.

Yukarda yazılı idare ve müesseseler, Ofisin sağlayacağı maddede yazılı, malzeme ve hizmetleri başka yerden alamaz ve yaptıramazlar. Ancak Ofişçe zamanında temin edilemeyeceği anlaşılan ve gecikmesi idarelerin işlerini aksatacak mahiyette bulunan ihtiyaçlar hariçten temin edilebilir.

Maddede yazılı idare ve müesseselere ait olup bu kanunla Ofise verilen vazifelerle ilgili her türlü matbaa ve tesisler İcra Vekilleri Heyeti kararıyla ve muvakkat 5 nci madde esasları dairesinde Ofise devrolunur.

Genel menfaatlere hizmet eden derneklerin bu kabül ihtiyaçları da istedikleri ve mümkün görüldüğü takdirde Ofişçe sağlanır.

MADDE 4. — 3 ncü maddenin D fıkrasında yazılı standardizasyon işi vekâletlerle Umumi Murakabe Heyetinden seçilecek birer temsilciden müteşekkil bir komite tarafından yapılır.

Komite Ofisin daveti üzerine toplanır. Komite lüzumu halinde 3 ncü maddede sayılan idarelerde veya hariçte mevcut mütehassıs elemanlardan faydalanabilir. Komitece kabul edilen standart tiplerin ilgili idarelerce kullanılması mecburidir.

Bölüm - II.

Teşkilât

MADDE 5. — Ofisin Umumi Heyeti 3460 sayılı Kanunda gösterilen Umumi Heyettir.

MADDE 6. — Ofis, biri Genel Müdür olmak üzere beş kişilik bir idare meclisince idare olunur. Reis ile bir âza Maliye Vekilinin, bir âza Ekonomi ve Ticaret Vekilinin ve bir âza da İşletmeler Vekilinin inhası üzerine İcra Vekilleri Heyetince tâyin olunur.

Mal. E.

de ve hizmetlerin standardizasyonu.

Yukarda yazılı idare ve müesseseler, ofisin sağlayacağı maddede yazılı, malzeme ve hizmetleri başka yerden alamaz ve yaptıramazlar. Ancak Ofişçe zamanında temin edilemeyeceği anlaşılan ve gecikmesi idarelerin işlerini aksatacak mahiyette bulunan ihtiyaçlar hariçten temin edilebilir.

Genel menfaatlere hizmet eden derneklerin bu kabül ihtiyaçları da istedikleri ve mümkün görüldüğü takdirde Ofişçe sağlanır.

MADDE 4. — 3 ncü maddede yazılı idare ve müesseselere ait olup bu kanunla Ofise verilen vazifelerle ilgili her türlü matbaa ve tesisler İcra Vekilleri Heyeti kararıyla ve muvakkat 5 nci madde esasları dairesinde Ofise devir olunur.

MADDE 5. — Hükümetin 4 ncü maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bölüm - II.

Teşkilât

MADDE 6. — Hükümetin 5 nci maddesi 6 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Ofis, biri genel müdür olmak üzere beş kişilik bir idare meclisince idare olunur. Reis ile bir âza Maliye Vekilinin, bir âza Ekonomi ve Ticaret Vekilinin ve bir âza da İşletmeler Vekilinin inhası üzerine İcra Vekilleri Heyetince tâyin olunur.

B. E.

MADDE 4. — Maliye Encümeninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 4 ncü maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bölüm - II.

Teşkilât

MADDE 6. — Hükümetin 5 nci maddesi 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Maliye Encümeninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Reis ve âzaların (Genel Müdür hariç) hizmet müddetleri 3 yıldır. Müddeti bitenler yeniden tâyin edilebilirler. Müddetlerini doldurmadan ayrılanların yerine tâyin olunan âzalar ayrılanların müddetlerini tamamlarlar.

İdare Meclisi Reis ve âzalıklarına 3460 sayılı Kanunda yazılı vasıfları haiz Devlet memurlarının asli vazifeleri uhdelerinde kalmak suretiyle tâyinleri de caizdir. Genel Müdür muavinleri İdare Meclisi toplantılarına iştirak edebilirler fakat rey veremezler.

MADDE 7. — Ofisin bir Genel Müdürü ve lüzumu kadar muavini bulunur. Genel Müdür ve muavinlerinin yüksek tahsil görmüş olmaları şarttır. Muavinlerden ticaret işleriyle matbaa ve işletme işlerine bakacak olanların bu işlerde ayrıca ihtisas sahibi olmaları şartı da aranır.

Genel Müdürün tâyini Maliye Vekilinin, muavinlerin tâyini ise Genel Müdürün inhası ve Maliye Vekilinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin kararıyla yapılır.

MADDE 8. — Dördüncü ve daha yukarı derecedeki memurlar Genel Müdürün teklifi ile İdare Meclisince ve diğer memur ve hizmetliler Genel Müdürlükçe tâyin edilirler.

Bölüm - III.

Mali Hükümler

MADDE 9. — Ofisin sermayesi 100 milyon Türk lirasıdır.

Bu sermaye aşağıdaki kaynaklardan terekübeder.

a) 4911 sayılı Kanunla Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğüne mütedavil sermaye olarak verilen 20 milyon Türk lirasının nakit ve menkul kıymetlere yatırılmış olan kısmı ile bu paradan yaptırılan tesis ve gayrimenkullerin maliyet bedelleri üzerinden Ofise devrinden,

b) Maliye Vekâleti Bütçesine her sene konularak tahsisattan,

c) Muvakkat 5 nci maddenin «a» fıkrası gereğince Ofise devrolunacak matbaa ve tesislerin devir kıymetlerinden,

Mal. E.

Reis ve âzaların (genel müdür hariç) hizmet müddetleri 3 yıldır. Müddeti bitenler yeniden tâyin edilebilirler. Müddetlerini doldurmadan ayrılanların yerine tâyin olunan âzalar ayrılanların müddetlerini tamamlarlar.

İdare meclisi reis ve âzalıklarına 3460 sayılı Kanunun 15 nci maddesinde yazılı vasıfları haiz olanlar tâyin edilir, bu vasıfları haiz olan Devlet memurlarının asli vazifeleri uhdelerinde kalmak suretiyle tâyinleri de caizdir. Genel müdür muavinleri İdare Meclisi toplantılarına iştirak edebilirler fakat rey veremezler.

MADDE 8. — Ofisin bir genel müdürü ve iki muavini bulunur. Genel müdür ve muavinlerinin yüksek tahsil görmüş olmaları şarttır. Muavinlerden ticaret işleriyle matbaa ve işletme işlerine bakacak olan da, bu işlerde ayrıca ihtisas sahibi olması şartı da aranır.

Genel müdürün tâyini Maliye Vekilinin, muavinlerin tâyini ise genel müdürün inhası ve Maliye Vekilinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin kararıyla yapılır.

MADDE 9. — Hükümetin 8 nci maddesi 9 neu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bölüm : III

Mali hükümler

MADDE 10. — Ofisin sermayesi 100 milyon Türk lirasıdır.

Bu sermaye aşağıdaki kaynaklardan terekübeder.

a) 4911 sayılı kanunla Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğüne mütedavil sermaye olarak verilen 20 milyon Türk lirasının nakit ve menkul kıymetlere yatırılmış olan kısmı ile bu paradan yaptırılan tesis ve gayrimenkullerin maliyet bedelleri üzerinden Ofise devrinden;

b) Maliye Vekâleti Bütçesine her sene konulacak tahsisattan;

c) Muvakkat 5 nci maddenin (a) fıkrası gereğince Ofise devrolunacak matbaa ve tesislerin devir kıymetlerinden;

d) 13 nü maddede yazılı idare hissesinden

B. E.

MADDE 8. — Maliye Encümeninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin 8 nli maddesi 9 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bölüm - III.

Mali hükümler

MADDE 10. — Maliye Encümenininin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

d) 12 nci maddede yazılı idare hissesinden hakiki masraflar çıktıktan ve bakiyesinden 10 neu maddede yazılı tanzim fonu karşılığı ile 3460 sayılı Kanuna göre gerekli ihtiyat ve masraflar ayrıldıktan sonra kalacak kısmın devrinden,

e) Muvakkat 6 ncı madde gereğince devrolunacak gayrimenkullerin devir kıymetlerinden,

Tahassul eder.

Nominal sermaye ödendikten sonra madde nin «d» fıkrasında yazılı fark her sene Hazineye devrolunur.

MADDE 10. — Ofis, stok fiyatlarını piyasa fiyatlarıyla ayarlı kılmak için nominal sermayenin % 10 na kadar bir Tanzim Fonu tesis eder. Bu Fon için her sene ayrılacak miktar piyasa vaziyeti nazarı dikkate alınmak suretiyle tâyin olunur.

Bölüm - IV.

Satınalma ve satış usulleri

MADDE 11. — Ofis, teminle muvazzaf olduğu madde ve malzemeyi iç ve dış piyasadan ve tercihan yerinden ve ilk ellerden mütat ticari usullerle temin eder. Faydalı hallerde kendisi de imal edebilir. Bunun için lüzumlu işletme tesisleri, bakım ve tamir yerleri kurabilir.

MADDE 12. — Ofis, memleketin her tarafında tek fiyatla satış yapar. Satış fiyatları, depo maliyetine memleket dahili nakliye, sigorta, amtalâj, tahmil ve tahliye, amortisman, tanzim fonu, ve sair masraflar ile umumi idare masrafları ve 360 sayılı Kanun iktizası olarak tefriki gereken karşılıkları da içine alacak münasip bir pay ilâvesi suretiyle tesbit edilir.

MADDE 13. — 3 ncü maddede yazılı daire ve müesseselerin Ofisle yapacakları muameleler 2490 sayılı Kanunla bunun ek ve tadillerine tâbi değildir. Ofisin satış usulleri ile malzeme ve hizmet bedellerinin tediye şekilleri bir talimatname ile tâyin olunur.

hakiki masraflar çıktıktan ve bakiyesinden 11 nci maddede yazılı tanzim fonu karşılığı ile 3460 sayılı Kanuna göre gerekli ihtiyat ve masraflar ayrıldıktan sonra kalacak kısmın devrinden;

e) Muvakkat 6 ncı madde gereğince devir olunacak gayrimenkullerin devir kıymetlerinden;

Tahassul eder.

Nominal sermaye ödendikten sonra madde nin (d) fıkrasında yazılı fark her sene Hazineye devir olunur.

MADDE 11. — Hükümetin 10 ncü maddesi 11 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bölüm - IV

Satınalma ve satış usulleri

MADDE 12. — Ofis, teminiyle muvazzaf olduğu madde ve malzemeyi iç ve dış piyasadan ve tercihan yerinden ve ilk ellerden mütat ticari usullerle temin eder. Faydalı hallerde kendisi de imal edebilir. Bunun için lüzumlu işletme tesisleri, bakım ve tamir yerleri kurabilir.

MADDE 13. — Hükümetin 12 ncü maddesi 13 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Hükümetin 13 ncü maddesi 14 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MADDE 11. — Hükümetin 10 ncu maddesi
11 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bölüm - IV.

Satınalma ve satış usulleri

MADDE 12. — Maliye Encümeninin 12 nei
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Hükümetin 12 nei maddesi
13 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Hükümetin 13 ncü maddesi
14 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Bölüm - V.

Müteferrik hükümler

MADDE 14. — 3460 sayılı Kanuna göre teşekkül eden müesseselerin idaresinde, tetkik ve murakabesinde İktisat Vekâletine verilen vazifeler Maliye Vekâleti tarafından ifa olunur.

MADDE 15. — Ofisin malları Devlet malı hükmündedir. Bunları ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler veya ne suretle olursa olsun suiistimal edenler veya çalanlar Devlet malları ve paraları hakkında işlenen bu gibi suçların çarpıtıldıkları cezaları görürler.

MADDE 16. — Ofis için lüzumlu olan gayrimenkullerin istimlâki umumî hükümlere tâbi olup, istimlâkin lüzumuna Genel Müdürlüğün teklifi üzerine idare meclisi ve âmme menfaatine uygunluğuna da Maliye Vekili karar verir.

Bölüm - VI.

Muvakkat maddeler

MUVAKKAT MADDE 1. — Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün bütün hak ve menfaatleri, mevcut ve matlupları, bilcümle taahhüt ve borçları bu kanunla Ofise geçer.

MUVAKKAT MADDE 2. — Ofisin, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle bir başlangıç bilânçosu tanzim olunur.

Başlangıç bilânçosunun aktifine :

a) 9 neu maddenin - a - fıkrası gereğince sermayeye devredilecek menkul ve gayrimenkullerin defter kıymetleri,

b) Alacakları;

Kaydolunur.

Pasifine :

a) Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün her türlü borçları;

b) Çürük alacakları ve sermayeden düşülmesi iktiza eden vasfını ve kıymetini kaybetmiş aynı mevcutları;

Geçirilir.

Aradaki fark 9 neu maddenin (a) fıkrasının

Mal. E.

Bölüm - V

Müteferrik hükümler

MADDE 15. — Hükümetin 14 neu maddesi 15 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Ofise ait mallar, Devlet malı hükmündedir. Bu malları çalanlar veya tahrip edenler Devlet malları hakkında bu nevi suçları işleyenler gibi cezalandırılırlar.

Suç işleyen ve vazifelerini suiistimal veya ihmal eyleyen veya irtişa ve irtikâpta bulunan Ofis memurları hakkında Türk Ceza Kanununun Devlet memurlarına mütedair hükümleri tatbik olunur.

MADDE 17. — Hükümetin 16 neu maddesi 17 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bölüm - VI

Muvakkat maddeler

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Ofisin, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle bir başlangıç bilânçosu tanzim olunur.

Başlangıç blânçosunun aktifine :

a) 10 neu maddenin - a - fıkrası gereğince sermayeye devredilecek menkul ve gayrimenkullerin defter kıymetleri,

b) Alacakları,

Kaydolunur.

Pasifine :

a) Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün her türlü borçları,

b) Çürük alacakları ve sermayeden düşülmesi iktiza eden vasfını ve kıymetini kaybetmiş aynı mevcutları,

Geçirilir.

Aradaki fark 10 neu maddenin - a - fıkrasının

B. E.

Bölüm - V.

Müteferrik Hükümler

MADDE 15. — Hükümetin 14 ncü maddesi 15 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Maliye Encümeninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bölüm - VI.

Muvakkat Maddeler

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Maliye Encümeninin tadili veçhile aynen kabul edilmiştir..

daki sermayenin tediye edilmiş kısmını teşkil eder.

MUVAKKAT MADDE 3. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten aynı yılın sonuna kadar olan müddet Ofisin ilk hesap devresidir. İlk hesap devresi 6 aydan az olduğu takdirde ayrıca bilanço yapılmaz, mütaakıp senenin bilançosuyla birleştirilir.

MUVAKKAT MADDE 4. — 3 ncü maddede sayılı vazifelerin Ofise devri (4910 sayılı Kanununun 10 ncü maddesinde yazılı olanlar hariç) lüzumlu sermaye ve personel temin olunup teşkilât ve tesisler kuruldukça İcra Vekilleri Heyeti kararıyla yapılır ve aynı maddede yazılı matbaa ve tesislerin devir zamanı hakkında karar alma yetkisi İcra Vekilleri Heyetine aittir.

MUVAKKAT MADDE 5. — 3 ncü madde gereğince Ofise devir olunacak matbaa ve tesislerden :

a) Umumi, mülhak ve hususi bütçeli idarelere ait olanlarının makine, motör, alet, harf, hammadde ve yedek malzeme ve bu işlerde kullanılan nakil vasıtaları gibi çeşitli mevcutları Maliye Vekâletince teşkil olunacak üç kişilik bir heyet tarafından incelenip mubayaa kıymetlerinden amortisman payı çıkarıldıktan sonra kalacak veya lüzumu halinde takdir edilecek kıymetlerle Ofise devir olunur ve bu idare mevcutlarından düşülür.

b) -a-fıkrasında sayılan idareler dışında kalan ve 3 ncü maddede yazılı olan idare, teşekkül ve müesseselerden -a- fıkrasındaki esaslar dairesinde Ofise devir olunacak mevcutlarının bedelleri tediye olunmuş sermayeden ödenir.

Ofise devrinden fayda görülmiyen malzeme ve tesisler ilgili dairelerince tasfiye olunur.

MUVAKKAT MADDE 6. — Hazineye ait olup Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğünün intifasına tahsis edilen gayrimenkuller tahsis tarihlerindeki durumlarına göre Maliye Vekâletince takdir edilecek kıymetleri üzerinden sermayesine mahsuben Ofise devir olunur.

MUVAKKAT MADDE 7. — Bu kanun gereğince Ofise devredilecek menkullerin devrinden ve gayrimenkullerin devir ve tescil muame-

sındaki sermayenin tediye edilmiş kısmını teşkil eder.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 4. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 5. — 4 ncü madde gereğince Ofise devrolunacak matbaa ve tesislerden :

a) Umumi, Mülhak ve Hususi Bütçeli idarelere ait olanlarının makine, motör, alet, harf, hammadde ve yedek malzeme ve bu işlerde kullanılan nakil vasıtaları gibi çeşitli mevcutları Maliye Vekâletince teşkil olunacak üç kişilik bir heyet tarafından incelenip mubayaa kıymetlerinden amortisman payı çıkarıldıktan sonra kalacak veya lüzumu halinde takdir edilecek kıymetlerle Ofise devrolunur ve bu idare mevcutlarından düşülür.

b) (a) fıkrasında sayılan idareler dışında kalan ve 3 ncü maddede yazılı olan idare, teşekkül ve müesseselerden (a) fıkrasındaki esaslar dairesinde Ofise devrolunacak mevcutlarının bedelleri tediye olunmuş sermayeden ödenir.

Ofise devrinden fayda görülmiyen malzeme ve tesisler ilgili dairelerince tasfiye olunur.

MUVAKKAT MADDE 6. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 7. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin tek-
lifi vechile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 4. — Hükümetin tek-
lifi vechile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 5. — Maliye Encü-
meninin tadili vechile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 6. — Hükümetin tek-
lifi vechile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 7. — Hükümetin tek-
lifi vechile aynen kabul edilmiştir.

lelerinden dolayı hiçbir vergi, resim, ve harç alınmaz.

MUVAKKAT MADDE 8. — Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğü teşkilâtına dâhil maaşlı memurlar ve müstahdemler Ofisin memur ve müstahdemi olurlar.

MUVAKKAT MADDE 9. — Muvakkat 4 neü maddeye göre Ofise devir olunacak matbaa ve tesislerin memurlarından Ofişçe münasip görülenler durumlarına göre alabilecekleri kanuni maaşlarla 3659 sayılı Kanunun ikinci, dokuzuncu ve onuncu maddelerine tâbi kadrolara tâyin olunurlar. Ofise geçmek istemiyen veya münasip görülmiyen bilcümle maaşlı, ücretli ve yevmiyeli cemanlar, memur ve müstahdemler hakkında ise bu daire ve müesseselerin kendi mevzuatları dâhilinde muamele olunur.

MADDE 17. — 3558, 4628 sayılı kanunlarla 4910 sayılı Kanunun 10 neu maddesi ve bu kanuna bağlı kadro cetvellerinden Devlet Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğüne ait olan kısmı ve 4911 sayılı Kanunun bu kanuna muhalif hükümleri müigadır.

MADDE 18. — Bu kanun neşri tarihinden üç ay sonra meriyete girer.

MADDE 19. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adalet Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Milli Savunma Vekili	İçişleri Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Milli Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeyinoğlu</i>
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>H. Erkmén</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcalı</i>	

MUVAKKAT MADDE 8. — Hükümetin tekli fi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 9. — Hükümetin tekli fi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Hükümetin 17 nei maddesi 18 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Bu kanun neşri tarihinden 3 ay sonra meriyete girer.

MADDE 20. — Hükümetin 19 neu maddesi 20 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

B. E

MUVAKKAT MADDE 8. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 9. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Hükümetin 17 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Bu kanun neşri tarihinden üç ay sonra mer'idir.

MADDE 19. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.